

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVI. Ч. 63. Джерзі Сіті, Н. Дж., п'ятниця, 18-го березня 1938. No. 63. Jersey City, N. J., Friday, March 18, 1938. VOL. XLVI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТ ЦЕНТИ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свобода“: BBergen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BBergen 4-1016. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

РОЗУМНИЙ ПРОЄКТ У СПРАВІ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗДОРОВ'ЛЯ

ВАШИНґТОН. — Генеральний лікар з публічної служби комітетом Здоров'я проєкт, на основі якого можна би було підняти загальний рівень американського національного здоров'я. Паран сказав, що серед безробітної частини американського населення розвиваються різні недуги, і то не тільки тілесні, але й духові. Стан безробіття в першій мірі дуже відомо відбивається на душах молоді, яка, бачучи недомогання нинішньої системи, тратить до провладу повагу і стає анархістичною. Паран піддав план, на основі якого влада повинна би подбати про збільшення чистоти по всіх публичних місцях, про закладення нових шпиталів і клінік, а передісім для безробітних повинна подбати про лікарську опіку і дарувати ліки на різні хвороби, такі як сухоти, сифіліс, пістряк, запалення легень і інші. Ця опіка мала би простягатися не тільки над дорослими, але в першій мірі над немовлятами і дітьми.

НЕЩАСЛИВИЙ РОДИНІ В УКРАЇНСЬКІЙ РОДИНІ.

НЮАРК. — Жінка українського бизнесмена, власника пральні, І. Штогрини, верталась автом враз із сином з Флориди. По дорозі вайну на смир автобус і, розбивши їх авто, довів наїху на смерть, а тяжко поранив сина. Сам автобус від удару перевернувся.

ЛЯ ГВАРДІЯ БОРИКАЄТЬСЯ.

НЮ ЙОРК. — Посадник Ню Йорку, Ля Гвардія, в своїй палкій промові сказав, що коли суд далі буде уневажнювати його бюджет, в яких він повикидав деяких так званих „урядовців“, що дістають по 15 тисяч доларів річно, а фактично нічого не роблять, то він муситиме гроші шадити деінде, а саме на освітленні міста. Він сказав, що кожного дня під вечір усі лампи в місті будуть запалюватися, чи до тих галапасів зачисляє також демократичного провідника Теофіла, що його пару днів тому хтось порізав ножами, то посадник відповів: „Ви добре врахуйте“.

ПРИХІД ЗА ПОДАТКІВ ЦЬОГО РОКУ БІЛЬШИЙ.

ВАШИНґТОН. — Державні власті висказують своє задоволення, що цьогорічний прихід з податків досі 180 мільйонів доларів більший ніж минулого. Ця надвишка покрие недобір приходу з податків мита, яке цього року значно нижче ніж минулого. Нюйорський стейт дотепер заплатив податків 165 мільйонів.

РУЗВЕЛТ НЕ ДУМАЄ ТРЕТІЙ РАЗ КАНДИДУВАТИ.

ВАШИНґТОН. — Бувший губернатор стейту Індіана, МекНот, радий з того, що Рузвелт не наступить на протидію його заходам здобути в наступних президентських виборах номінацію на кандидата з Демократичної Партії, але навіть заохочує його в тих заходах. На думку МекНота, це є доказом, що президент Рузвелт таки не думає кандидувати третій раз.

КАЖЕ, ЩО ПОЛІТИКА УРЯДУ НЕВДАЛА.

ШАРЛОТ (Норт Каролайна). — Штатівський газетний видавець Френк Кандидатом на заступника президента з боку Республіканської Партії, виголосив промову, в якій сказав, що політика уряду, троїть основу було контролювання економічного життя з Вашингтону, не вдалась. Уряд не видвинув краю з економічної кризи, а навпаки, загнав край у ще гірше положення. Бо хоч правдою є, що в 1933 році край знаходився в дуже тяжких обставинах, то проте край не був такий задовжений як сьогодні. Нині Америка є задовжена на 40 біліонів доларів, які то довгі зроби нинішній уряд; а економічного поліпшення, що бодай трохи оправдувало це задовження, не видно.

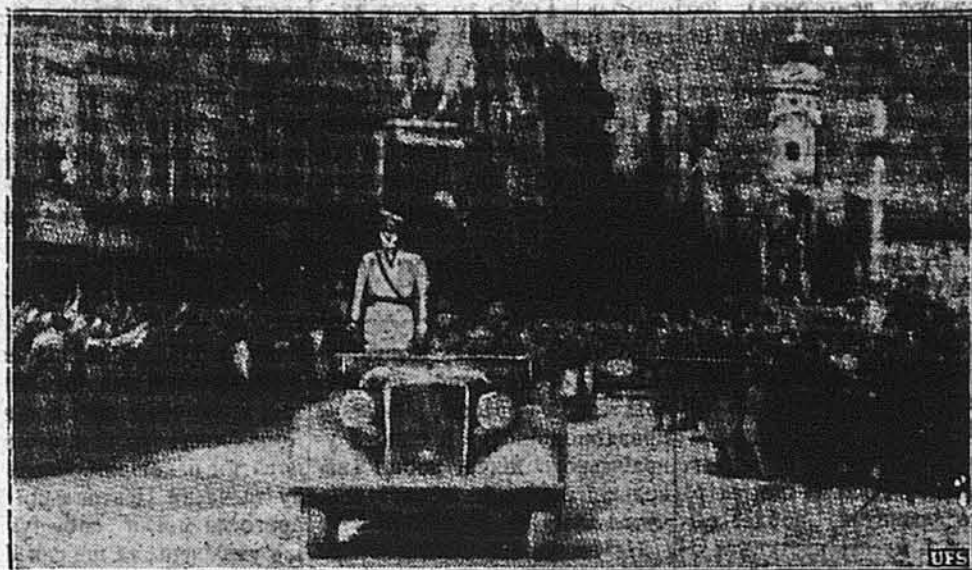
НАСЛІДКИ РОЗКОЛУ В РОБІТНИЧИХ РЯДАХ.

НЮ ЙОРК. — Моряки корабля „Індепендент Гол“, які йоркять до юрій К.П.О., пішли на сидячий страйк, тому, що не хотіли співпрацювати в часі відбиття корабля з пристані з моряками, які належали до юній А.Ф.П. Капітан дав їм приказ виконувати роботу, або капітаніт. Під загрозою поліції вони мусіли опустити корабель. Тоді капітан наняв моряків, що належали до А.Ф.П., і корабель з малім опізненням відплив на море.

ВІДГОМІН ЕВРОПЕЙСЬКИХ ПОДІЇ НА ВОЛІ СТРИТ.

НЮ ЙОРК. — На нюйорським стак експедиру яскраво відбилися події в Європі. Майже всі європейські вартісні папери зазнали поажних знижок. Найбільше потерпіли вартісні папери Чехословаччини, спадаючи на 15 точок.

СВІТ В ОБРАЗКАХ

ВІЗД НІМЕЦЬКИХ ВІЙСЬК ДО ІНСБРУКА. Ця радіофотографія, передана телефоном до Берліна, а звідти перетелефонована до Ню Йорку, представляє моторовий відділ німецької армії, як він відїжд до міста Інсбруку, в Австрії. Частина цих військ осталася в місті, а частина поїхала на полудне до просмику Бренер, на австрійсько-італійській границі.

І ДЖАН ЛУІС ХОЧЕ СПІВПРАЦІ.

Голова Комітету Промислової Організації, Джан Луїс, виголосив на радіо промову, що була передана до Англії. В цій промові він сказав, що в Америці справи котяться чимраз до кращого. Ні уряд ні великий промисел не мають якоїсь ясної розв'язки нинішніх економічних проблем. Люс говорив, що тільки через співпрацю уряду, капіталу і праці нинішнє куче питання безробіття можна розв'язати.

КОЖНИЙ СОТІЙ МІШКАНЕЦЬ ПРАГИ — МОРФІНІСТ.

У часі дискусії у правничому парламенті над конвенцією в справі побороювання торгівлі наркотиками, референт цієї справи ствердив, що у Празі уживають морфін, що та кокаїни щонайменше 10,000 осіб, тобто кожний сотий мешканець. Крім того референт ствердив, що у Празі „працює“ 628 торговців наркотиками і Прага стала одним з найважливіших осередків цієї торгівлі.

ДЗВІНИЦЯ З 40 ДЗВОНАМИ В ОТАВІ.

Церква св. Івана Хрестителя в Отаві буде мати небаром дзвіницю з 40 дзвонами, якщо її замовлення у відливальні дзвонів у Бельгії будуть скоро виконані. Із 40 дзвонів у згаданій дзвіниці найбільший буде важити 4,000 фунтів, найменший 25, а всі разом 9,000 фунтів. Буде це дзвіниця найбільша щодо числа дзвонів у цілій канадській домінії.

ЧОРТКІВ ЛІТНИЦЕМ.

Цими днями радила в чортківському магістраті літницько-туристична комісія, що ухвалила низку постулатів, які мають створити з Чорткова літницю. Мають видати прокламції й альбуми, створити спортивний, особливо спортивно-водний осередок, викупити з приватних рук решту ліска т. зв. Стінки та продовжити парк. Над Серетом мають побудувати будівлю для поїздів (особливо від міста до Білої) та владити тінисту пляж на т. зв. горі Юрчинського.

ГАРЯЧА ДЕБАТА В ОЛБАНІ.

У стейтській легіслятурі в Олбані відбувалася гаряча дебата над відношенням стейтського уряду до уряду міста Ню Йорк у справі помочи Мінкоф бітним. Асемблімен Біркоф обороняв Ля Гвардію, а асемблімен Стінгуд обороняв стейт, кажучи, що Ля Гвардія має багато способів, щоб ту невелику суму стягнути з податків, але він робить багато галасу з цієї справи з чисто політичних причин. Інші асемблімени висказували своє огірчення, що такі два двоїсті провідники в стейті посварилися над відносно невеликою сумою.

НОВИЙ БРАЗИЛІЙСЬКИЙ РОБІТНИЧИЙ ЗАКОН.

Згідно з постановою нового робітничого закону, страйки й усування робітників від праці є недопустимі. Всякі спори, які постануть між прадавцем і робітником, мають бути усунені допомогою об'єктивного порозуміння. Коли це окажется неможливим, тоді справу вирішує робітничий суд. В склад робітничого суду увійде компетентний суддя, один представник прадавців і один з робітництва. Такі суди будуть уведені у всіх муніципаліях. У столицях стейтів будуть заведені вищі робітничі суди. Председіни того суду іменує президент вищого апеляційного суду. Крім того від стейтського уряду входять два представники від прадавців і робітників.

Найвищий робітничий трибунал буде мати свій осідок у Ріо де Жанейро.

ВОЯКИ КАРДИНАЛАМИ.

Серед кардиналів, іменованих в останній підчас світової війни були воєнками й воювали на полях бою. Кардинал Герле боровся над Марною, був тяжко ранений, попав у німецький полон, повийн скінчив теологічні студії. Також італійські кардинали П'яца і Пелліріні були на війні воєнками та з крісами в руках боролися проти Австрії над Ізонцом та в Тиролі.

ВВЕДЕННЯ НАУКИ РЕЛІГІЇ В БРАЗИЛІЙСЬКИХ ШКОЛАХ.

Дирекція навчання приказала підлеглим собі шкільним установам звернутися до властей релігійних вишів і колегій, щоб вони призначили до шкіл учителів релігії. Притім не вільно вести ніякої релігійної пропаганди, ображати релігійні почуття інших візань, ані перетягати з одного віроісповідання на інше. Не вільно також між учениками поширювати релігійних пропагандних писем.

ЗГОРІЛО ВЕСІЛЬНЕ ТОВАРИСТВО.

В боснійському селі Стретніці, біля Мостару, згоріли підчас пожеги молодий, молоді і 34 весільні гості. Вогонь під будинком, де відбувалось весілля, був підпалений з підстилки. Весільне товариство не завважало його, аж зазвалися до і поховано під згорілими майже 100 осіб. Згоріло 36 осіб, а з врятованих більшість була попечена.

НОВІ ПЕЧЕРИ ЗО СТАЛЯКТИТАМИ І СТАЛЯГІПТАМИ.

Коло Кастеляна в провінції Барі (Італія) печери дві величезні підземні печери з більшою скількістю сталактитів і сталегіптів. Досі просліділи кілометрів.

ЗАБОРОНА АВДИЦІЇ ЧУЖИМИ МОВАМИ.

Міністерство комунікацій в Бразилії видало обіжницю, який забороняє по радіях надати авдиції чужими мовами, з винятком надзвичайних випадків, на які одначе треба одержати окремі дозволи.

СОВИ ВТІКАЮТЬ НА ПІВДЕНЬ.

Тисячі великих білих сов з північного Саскачевану втікають на південь. Причиною їх відлєту на південь є недостатня зайців, якими вони переважно кормяться. На півдні полюють вони на живучі там громадні куропатки. Також у Капел Велі, почавши від Саскатуну до Солтквотс Аврїк, появились громадні сов, що нищать лосьвік птацтво.

ПОЛЬЩА ДОМАГАЄТЬСЯ ВІД ЛИТВИ „НОРМАЛІЗАЦІЇ“

ВАРШАВА. — В цілій Польщі зааранжовано великі демонстрації, звернені до Литви. Польська преса вказує виразно на те, що зробив Гітлер з Австрією, домаючись тим робом, щоб польський диктатор Ридз-Смігли поступив у подібний спосіб з малою Литвою. Англійський кореспондент подає, що Польща вже сконцентрувала біля литовсько-польської границі коло 50,000 війська. Є фактом, що польський уряд хоче в якийсь спосіб „скінчити“ з Литвою, але свої домагання зносинає „нормалізацією“. Каже, що вже минає 18 років, як Польща не є з Литвою в дипломатичних зносинах, та що навіть тепер мусить доручити литовському урядові ноту через посередництво чужої держави. Польща настає, щоб саме тому наступили „нормальні“ відносини, вимагаючи заразом від Литви визнання зречення всяких прав до Вильни, себто до тої історичної столиці Литви, як Польща загарабала при помочи наїзду ген. Желігівського. Дитлі польща домагється, щоб з литовської конституції було викреслене те, що Вильно є столицею Литви.

ЛИТВА ПРО ПОЛЬСЬКІ ПРОВОКАЦІЇ.

КОВНО. — Литовський уряд є того переконання, що Польща хоче литовський загарабити більше литовської землі та змусити Литву зректись прав до Вильни, рахуючи на те, що тепер у цілій Європі заколот, та що не буде кому боронити Литви. Те, що вбито польського воєка, який перейшов литовську границю, є тільки дрібною подією, бо польська погранична сторожа вбила вже багато литовських воєків.

НІМЕЦЬКА ФЛОТА НА ПОГОТОВІ.

БЕРЛІН. — Приспінено поворот Гітлера до Берліну через польсько-литовське напруження. Надіється, що Совети готові стати по стороні Литви. Ось тому дано наказ сконцентрувати німецьку морську силу на Балтику коло Данцігу, щоби була готова на всякий випадок, а зокрема, щоб можна було в кожній хвилі зайняти литовську пристань Мемель, яка перед світовою війною належала до Німеччини.

ФРАНЦІЯ І СОВЕТИ ДОПОМОЖУТЬ ЧЕХОСЛОВАЧИНІ.

ЖЕНЕВА. — В Лізі Націй вважають певністю, що якби Німеччина заатакувала Чехословаччину, то її останній Англоможе Франція і Совети, а також можливо й Англія. Рішено теж, що вразі такої допомоги французькі й советські війська будуть могли переходити через інші краї, щоб дістатись до Чехословаччини. Та до того часу треба буде мати одностороннє рішення заінтересованих країв.

В СПРАВІ ДОПОМОГИ ЧЕРВОНИМ В ЕСПАНІЇ.

ПАРИЖ. — Формально французький уряд не допомагає червоному еспанському уряду. Але фактично Франція вислала тепер більшу скількість повій, літаків і амуніції в допомогу червоній еспанській армії. І то ще разом з військовими фахівцями. Зате Англія держиться невтрально й заявляє що не буде вмішуватися в еспанську війну.

ЗБИРАЄ ДАЛЬШІ ТРИУМФИ.

БЕРЛІН. — День повороту Гітлера до Австрії до Берліну був національним святом. Позамикано школи і фабрики. Гітлера витало підчас вмаршу до столиці яких півтора мільона людей.

У ВІДНІ БАГАТО САМОГУБСТВ.

ВІДЕНЬ. — З пониження нерслідуючих націй як і через пониження, якого тепер зазнають противники злуки Австрії з Німеччиною, відбирають собі життя багато людей. І так, повповнів самогубство майор Еміль Фей, бувший заступник австрійського канцлера. З ним відібрали собі життя його жінка і син, що його тепер викинено з австрійської армії. Далі відібрали собі життя: католицький провідник у Тиролі Фрідріх Райтлінгер, промисловець, і його дочка, та університетський професор Густав Баер і його дочка. Між арештованими знаходиться барон Люї Ротшильд, що недавно гостив у себе князя Віндзору. Також арештовано й багатьох інших багатирів-жидів. Особливо вважають, щоб жиди не вивозили грошей з Австрії.

МУСОЛІНІ СТОІТЬ ПРИ ГІТЛЕРІ.

РИМ. — Як австрійці самі не хочуть боронити своєї незалежності, то не потребує її боронити Італія. Так заявив Мусоліні. І ствердив, що німецько-італійська приязнь далі існує, а Бренерський проєкти не ділять ворогів, але об'єднує приятелів. Цей просмик це теперішня границя між Італією й Німеччиною.

ЖИДИ В РОЗПУЦІ.

ВІДЕНЬ. — Розпущено, яких є в Австрії коло 200,000, знайдених в розпущеному положенні. Їх викидають з урядів і занять.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Co., Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакції не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. "Свобода": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016.
4-0807.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ХТО НА ЧЕРЗІ?

По захопленні Гітлером Австрії виринуло в світі питання: А що буде далі? Тому, в яку американську газету не поглянути, всюди знайдемо щось таке, що пов'язане з тим питанням, особливо там, де обговорюють теперішню німецьку політику. Та як би хто не пробував на це відповідати, то не може тепер не зупинитися на Чехословаччині, що має в себе понад 3,000,000 німців. Ті, що покликаються на ті пляни Гітлера, які є вилічені в його книжці "Моя боротьба", а до яких сповнення він змагає з повною послідовністю, твердять, що найближчим завданням Гітлера буде приєднання до Німеччини ще й тих німців, що є в Чехословаччині. Та ті, що так пишуть, підкреслюють, що з Чехословаччиною вже не піді Гітлерові так легко, як це йому обійшлося з Австрією. Бо так, як справи стоять сьогодні, по стороні Чехословаччини станули напевно Франція і Совети, а в дальшу чергу Англія. Але й вони є тої думки, що колиб Чехословаччина мала опертись у такім випадку тільки на Францію і Совети, то Німеччина війну вигралаб.

З українського боку хочемо ставити ще дальше питання: А що буде по тім, якби Німеччині вдалося забрати ще й німців, що є в Чехословаччині? Адже від довгого часу так багато говориться про Гітлера й Україну! Очевидно в тім змислі, що Гітлер хоче забрати Україну для німецької експлоатації.

Про цю останню справу писав навіть недавно американський ліберал Гери Елмер Барнес. Але погоджувався з такою аргументацією, що коли Гітлер останнім разом згадував за Україну, то не в такім змислі, що хотів би її забрати, але в такім, що чого то він не доконав би, як би так мав таку багату країну як Україна, яку Совети винищують, замість її використати.

Нам тяжко знати, що властиво думає Гітлер про Україну. Не виключаємо, що німецький наступ на схід може стрітись і з Україною. Але покищо далеко правдоподібніше, що він зверне своє вістря в сторону Чехословаччини. І ось те повинно заставити в першу чергу чехів до серйозної надуми. Ось тому Чехословаччина, в своїм відношенні до національних меншин, мусить тепер піти на найдалше йдучи уступки, якщо хоче мати надію на існування. Вона мусить задовольнити німців і признати їм належні права. Те саме мусить статися з словаками. А особливо з українцями, бо чеська політика на Закарпатті цілком не сприяє ідеї вдержання Чехословаччини. Та ще є час повести таку політику, яка не спіраласяб головню на допомогу Франції чи Советів, але в першу чергу на допомогу тих народів, що замешкують Чехословаччину. Коли мова про нас, українців, то ще час завернути чехословацькому урядові з протіукранського курсу на Закарпатті. І ступити на справедливий і демократичний шлях визнання Закарпаття — українським.

ДРУГЕ МАНЧУКО

Це помилка думати, що є нібито тільки одно Манчуко. Йх є, або краще сказати, має бути два. Друге видумали наші варшавські "приятелі", ті, які "протягають руку козакові" і обіцяють разом з ним вибудувати його незалежну Україну, очевидно там над Дніпром. Але лише під одною умовою: щоб ця "незалежна Україна" була другим виданням Манчука, а роллю Японії тут малаб відіграти Польща.

І дійсно, якого автора з наших польських "прихильників" не візьмемо, всі промовляють цю мовою. Є поляки (національні демократи), які про Україну нічого слухати не хочуть; воліють тут же на своїй східній границі, як нині так і по всі часи, мати Росію. Але є і другі поляки, які хочуть ту Росію розбити, як австро-угорську монархію по війні, бо тої Росії бояться як великої потуги. От для того потребують допомоги українців. До тих поляків належать: "Бюлетень польсько-український" (з Бончковським), "Політика" (з братами Бохеньськими), "Просто з мосту" і інші.

Отже вони, русофоби, прагнуть поділу Росії. А що, як то кажуть французи, "noblesse oblige", то й мусять виступати об'оронцями незалежної наддніпрянської України. Спершу вони так і писали, але чимраз далі в тій їх агітації стало, "пальці знати"; вилізало шило з мішка. Зачалася від незалежності, потім перейшли до "союзу", згодом до "федерації", опісля до "агелонської ідеї", аж нарешті договорилися просто без церемонії до того, що ота "незалежна Україна" має бути — польським Манчуком...

І цікаво, що коли вже тепер, хоч російського медведя ще не вбито, в той спосіб пишуть ті наші "приятелі", то як писатимуть вони, коли напр. повториться сприятлива для них констеляція з року 1920-го?

Тепер у всіх польській пресі і політичній публіцистці нема одного прихильника незалежної України. Одні, вшехполляки, як уже зазначено, і чути про неї не хочуть, воліючи Росію за сусідку. Другі, оті, що говорять про "незалежну Україну", уявляють її собі як звичайнісіньку собі свою провінцію, як теперішню західню Волинь.

Чи супроти тих фактів не

выглядає як жахливий блуд манія тих наших політиків, що ставляють на тих своїх польських приятелів, які нібито їм допоможуть вибудувати Україну? А маємо не тільки таких наших послів у варшавському союзі, але й журналістів, що таку блудну політику пропагують з таких газет як львівське "Діло". Очевидно, аксіомою нашої політики мусить бути розбиття Росії. І очевидно не віримо, щоб яканебудь чужа держава задля наших прекрасних очей помагала нам ту Росію розбивати. Тільки гітлерівська Німеччина ослаблює Росію зо свого власного інтересу, ведучи боротьбу з комунізмом і світовим жидівством. І ось тому, як довго вона не йде проти України, нам нема потреби йти проти неї. Це факт, що Німеччина,

СУМНА ДОЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ЯНИЧАРІВ

Розстріл Юрка Коцюбинського, оголошений недавно советською пресою, викличе правдоподібно не в одного українського діяча доби визвольної боротьби мішане почуття суму та сатисфакції.

Не знати, чи більшовицькі колеги, проголошувати по виконанні смертного присуду "справедливості виконано", а навіть певно, що ні, бо в льохах Чека нема навіть поняття про те, що є справедливість; але треба признати, що в страсті Юрка Коцюбинського не тяжко догледіти діяння історичної Немезиди.

Є без сумніву багато причин упадку української державності, але є один факт, на який ніякий українць не сміє заплісувати очей, а саме, що остаточно здобуття України Московщиною сталося можлигим виключно через акцію цілої низки українських яничарів, з яких Юрко Коцюбинський був хронологічно перший. Тільки їх акція, акція сотворення у Харкові українського Союзу поставила проти Національного Українського Уряду значну частину селянства і робітництва та перетворила українсько-московську війну в боротьбу політично-класову, на якій виграла лише Москва.

В початках української революції, в добі Центральної

Ради, національне піднесення й український патріотизм були такі міцні, що вістку про зраду Коцюбинського прийнято з цілковитим недовір'ям. Члени уряду та члени Центральної Ради доводили собі не могли уявити, що українця, та ще сина Коцюбинського, міг провадити московське військо на Київ; але скоро прийшлося повірити очевидності, а особливо тому, що в самому серці українських організацій заворушилися елементи, які обстоювали об'єднання з Москвою. Ціла група членів Центральної Ради, з яких головні були: Полоз, Михайличенко, Неронович, Ковалів, Шумський, та Любченко, отверто перейшли до більшовиків, тоді як багато інших були невольні та готували ґрунт для переходу. Зпочатку мабуть дехто з них був дійсно захоплений мріями про братерство народів, але вже за короткий час усі вони мусіли зрозуміти, що Москва користає з них лише як з яничарів та віру використання "виводи в росход" за традицією Петра І. Справді тим, що повірили Москві, не було чого заздрити. Перший згинув Неронович, розстрілений українським відділом Шаповала ще по дорозі до Харкова. Шумський та Любченко покінались самогубством. Ковалів, що був якийсь час визначним чекістом, зник без сліду, а Полоз

загинув десь на засланні. Друга, менш відома група українських більшовиків, діячів з часів Центральної Ради, або її членів, скінчила також зле. Родина Мазуренків (3 брати) та Касяненків (5 братів) були почасти розстріляні, почасти заслані, крім Євгена Касяненка, визначного чекіста. Про долю Шрага та П. Христюка, які грали визначнішу роллю, нема й чути; й зрештою в сучасній українській советській пресі ніколи нема згадки про тих, що творили українську державу, хіба тільки в лістах розстрілених та засланих.

Але доля тих українців, що

відразу, не переходячи через національну боротьбу, станули до послуг Москви, була не краща. Шахрай, який перший підніс голос на Трудовім Конгресі за злучення з Москвою, згинув без сліду, а Затонський, базарський кат та один з творців харківського уряду, чекає своєї долі в льохах Чека. Урятувалися лише ті, що за прикладом Винниченка відразу дісталися за кордон і висловлювали свої симпатії до Советів здалека; але вони також морально страчені в публічній opinі. Очевидно, принаймні на цей раз традиційне "лакомство" не пішло українцям на користь. М. Єремів.

КНИЖКА НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ

Англійський культурний вплив. — Відносини на китайському книгарському ринку.

Міжнародна мова для порозуміння на Далекому Сході є англійська, тому на виставах тамошніх книгарень видно найбільше книжок, журналів і часописів англійською мовою. Крім того багато можна почути французьку мову, також на виставах є чимало французьких книжок і видань. Німецька мова стоїть на значно дальшому плані. Книгарство тепер у Китаю взагалі підупало з причини воєнних подій. Найбільше продають у Китаю не белетристичних книжок (як по інших краях), лише наукових. За обрахунками англійського фахівця, три чвертини доходів книгарень на Далекому Сході є з продажу шкільних підручників і приладдя до писання. Тому то шкільний матеріал є основа кожної книгарні у Китаю.

Хто бажає відкрити книгарню, мусить насамперед у цьому складі уладити відділ із шкільним приладдям, мусить забезпечити собі звязки з університетами, середніми та вселюдними школами й подібними заведеннями. У Китаю є майже 80 проц. неписьмених, тому китайська влада останніми роками розвинула велику діяльність для піднесення освіти, оснувала багато шкіл у найгустіших місцевостях. У звязку з тим сильно зріс попит за шкільним матеріалом. Цей попит дуже великий, бо китайський народ жаждний знання і книгарні ледви могли наставити книжок і приладдя до писання.

Цей великий попит нараз припинила війна. Майже всі

китайські університети впали жертвою японських нападів із літаків, сотки шкіл згоріли, мільйони людей мусіли втікати. У великих смугах краю припинилася наслідком війни майже всяка шкільна наука, а також багато чужинських шкіл мусіли значно обмежити науку, бо все більше чужинців покидає Китай.

Все те недобре впливає на розвиток книгарства. Сповнилася стара приповідка: "Інтер арма сілент музе" (підчас війни мовчать музеї). Однак таксамо здійснюється в цій японсько-китайській війні друга приповідка: "Війна це мати всього". А саме появилася нове джерело доходу: воєнні події і звітлення з поля бою, які приходять що дня, пробудили з латару й найрівнодушніших людей. Вони тепер попитувають за такою лектурою.

Добріх географічних карт Китаю досі майже не було у книгарнях, а тепер є на них великий попит. На терені, що його тепер завоює японці, не має чужинне книгарство добрих виглядів, бо японці усувають із шкіл усі протияпонські уступи і вводять книжки, друковані у Японії. Від розвитку воєнних і політичних подій залежить і будучина чужинного книгарства на китайському ринку.

Добрий помисл.

— Може попервошний вигляд моєї нареченої не такий надзвичайний, однак її серце і внутрішні прикмети...

— Слухай, а чи не далось її перенісвати?

ВЕЧЕРНИЦІ ПРИ ЕСПАНСЬКІЙ ВУЛИЦІ

(Неправдоподібна пригода).

Хуртовина минулася. З темного парку доходить сильний, гострий запах вогкої землі, а зпоза зникаючих хмар зашнів місяць іще ясніше.

Гардінг знову перший сидів на терасі. Поприсували плетені крісла, Степан приніс чарки, товариство знову знайшлося разом.

Всі мовчали й роздумували про пригоду, що її розповідав Гамерсон підчас хуртовини при холодному ватрані.

— Тепер ваша черга, коханий пане Сент-Рок! — сказав Солівен.

Еміль Сент-Рок, невеличкий ясноволосий француз із Нормандії, закури нову папіроску. Побіч нього сидів його приятель Моріс. До нього звернувся Сент-Рок нерішучо:

— Чи маю оповідати? — спитався він.

Цей трохи ріднотушно здвигнув плечима, а інші насторожились, щоб оповідав. Він став оповідати.

— То добре, — сказав він. — Я розповім вам неправдоподібну пригоду. Воно таке

неправдоподібно, що мене вже не раз прозивали фантастом, а бо навіть брехуном. Тому я не оповідаю радо тієї пригоди, та Моріс свідком, що я пережив її від початку до кінця.

Було то в перших днях, коли мене як молодого старшину з військової академії у важкій справі перенесли до Ам'єну. Отже це давно тому. Я не знав там ні Моріса ні іншого приятеля, був чужий у місті. Я ще й не представився був генералові, мому тамошньому начальникові, не предложив йому поручених плянів і паперів, бо батальон вийшов був на маневри.

Аж раз, здається на третій день, прийшов мені з почти невеличкий, зложений білет. То було запрошення, на трохи старомодному картоні, міде-рит. Якийсь маркіз Д'Утріль запрошував мене на найбільшій вечір досебе на забаву. Гарним письмом була теж унизу подана адреса: Рі д'Еспаньоль.

Сьогодні признаюся, що то справді трохи дивно, щоби в чужому місті чужі люди за-

прошували когось, хоч він іще не зазнайомився з товариством.

Та тоді мені лише дивним виглядало, колиб я не був скористав із запрошення. Бо я був іще вільний від служби, страшно нудився і думаю, що такі запрошення дістала вся офіцерська команда, яка на другий день мала вернутися з маневрів. Я радів, що зазнаюся йому і тому постановив піти на забаву.

Що маркіз на другий день вечором прислав по мене дивну стару повозку, вже тоді виглядало мені дивно. Чому саме мене. — Чи я був одинокий гість? Всеодно, і я вже підчас їзди не морочив собі тим голови. Вечір був хмарний, а мене це сподобалося, коли я так їхав повозкою з мовчазним візником понад темний канал, невідомим містом на вулицю Д'Еспаньоль.

Що маю оповідати про вечірніц? Одну ніч жив я наче зачарований: мені здавалося, що бую між дійсності і мрією. Маркізів дім, невеличка барокова палатка, був серед зди-чійого городу-парку; на сходах стояли ліхтарні, довкола яких літали метли. Товариство, що я його там застав, видно бавилося весело, бо уладило костюмову забаву з тих вечер-

ниць. Були зодягнені по старомодному, з коронковими маншетами, черевки з пражками, в гаптованих фраках і пудрованому волоссі. Мені здавалося, що моя присутність їм перешкаджає. Та невеличкий, елегантий добродій з ордером і срібною стяжкою через синій шовковий фрак, що привітав мене та представився як маркіз Д'Утріль, був такий ввічливий, що небаром я почувався дуже добре, хоч був в однострою. Та з офіцерського корпусу не запросили мабуть нікого і вікниці переконалися, що все товариство складалося всього з десяти-дванадцять осіб. Всі вони були в костюмах, а поводитися так зручно у старомодних одягах. Та найгарніша була Клариса, маркізова дочка. Була в креноліні з дорогим венеційському шалі. Її краса та принада майже одурманювали мене; я поковах її від тієї хвилини, як мій уста доторкнулися її пальчиків. Я вже не бачив більше нікого, лише від нечовмішався врозмову інших.

Коли вона переходила попри мене, а її рука легесенько торкнулася моєї, я нічого більше не бачив. Коли і її батько опісля присів до мене, сказав, що знав його діда, розповідав пригоди з моєї родини, про які я зовсім не знав. Потім знову біля мене сиділа тільки Клариса, а як свічки помалу висвітилися і вечерниці, як здавалося, скінчилися, вже була пізня ніч. Я ще раз поцілував дівчину в руку та вже при цьому прощанням готов був усе віддати за це кохання.

Як я тоді вернувся додому, вже не знаю. Шойно багато пізніше довідався я, що мене відвезли тою самою повозкою серед ночі попри канал. Тут француз на хвилиночку перервав своє оповідання. Пригадавав собі. Вилив чарку. Гардінг налив йому другу. Сент-Рок оповідав далі:

На другий день рано батальон знову вернувся до міста. Зголосився і мій чур, добродушний селянський хлопцеві із Пікардії. Я ще лежав у ліжку, а в уяві бачив Кларису та пригадавав собі подробиці з вечерниці. Я сказав чурі, щоб завіз на вулицю Рі д'Еспаньоль велику китицю жовтих рож. Маркізові хай подякує від мене, Кларисі дасть цвіти та скаже, що поплудні я сам навідаюся.

Довго й дуже неспокійно ждав до повороту чури. Та минуло майже дві години — заки чур вернувся не полагодивши порученої йому орудки. Я пев-

но подав йому фальшиву адресу, виправдувався чурою. При Рі д'Еспаньоль він не знайшов маркізового дому. Я ще раз поглянув на візитівку, що лежала на мому нічному столику. Ні — на ній виразно було написано: Рі д'Еспаньоль і число.

Тоді я сам вибрався туди. Взяв фіярку подав візникові назву і число вулиці, та я зараз запрямити, що він їхав не туди, куди мене везла маркізова повозка тієї ночі. Ми звернули від каналу, а як приїхали на Рі д'Еспаньоль перед 7. число, не було там ніякого саду чи парку, лише фронт поганих новітніх будинків.

Я спитав візника, чи нема в місті другої Еспанської вулиці. Вчора, сказав я, були мене туди запросили на вечерниці, однак вулиця була при самому каналі.

Ні, сказав візник. Другої вулиці тої самої назви в місті нема. Однак давно вже, заки канал пустили в іншому напрямі, вулиця не мала зовсім назвища, а сади сягали тоді аж до води. Та це вже дуже давно — яких тринадцять літ тому. Якогось маркіза Д'Утріля ви також не знає, а він жеждить уже по місті десять літ.

І я сидів так, а побіч мене китиця рож, що вже почали вянути. Кларисо! — говорило моє серце, а якесь дивне почування зрадалося в мою душу, коли я думав про неї. Я мусів її відшукати!

Та я не віднайшов ні Клариси, ні маркіза, ні їх дому. Я стояв перед якоюсь дивною загадкою. Товариші стали насміхатися з мене, коли я їм оповів мою нічну пригоду. Ніхто з них не знав маркіза. Не хотіли мені вірити. Та я вга-няв по урядках, довідувався. Ніде не була зголошена якась родина Д'Утріль. Я бігав по редакціях, дав оголошення до газет — і знову без успіху. Розвідувався про інших гостей, що були на тих вечерниціх — нічого не міг довідатися про них. Я мало не збожеволів — як думав про Кларису. Я не міг уже й спати, мій генерал післав мене до лікаря. Та й лікар не міг мені допомогти. Це все якесь дивне й колиб я не мав перед собою візитівки із запрошенням, я і сам повірив би, що це все мені снилося.

І після відпочинкової відпустки, підчас якої я зазнайомився з Морісом, мое здоров'я не покращало. Я кинувся до ворожитів і інших мантіїв, та все безуспішно. Та постановив

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ЧЕМПІОН, ТА НЕ ДУЖЕ.

Минулої п'ятниці в Медисон Сквер Гардені відбулися перегони між найшвидшими бігунами Америки. Найшвидшим з них, показався Глен Гонігем, що перебіг віддав 600 ярдів за 4 мінуты й 7 секунд.

За це Глена Гонігема величають найшвидшим чоловіком не лише в Америці, але в цілому світі. Припускають, що так скоро ніякий інший чоловік не побіжить.

Перебігати на секунду півтора яра, це певно неабияка штука. Однак де їй рівнятися за швидкістю найшвидшої звірюки, якою, як запевняють, є індійський кіт чіта, котрого осявають і живляють до полювання. Або за швидкістю риби баракуди, що вміє рушати з місця з такою швидкістю, що своїм гострим хребтом може людини черево розпороти. Або з „оленькою мухою“ (по вченому „сефеномелією“), найшвидшим сотворінням на крилах.

МУХА, ЯК КУЛЯ.

За цю оленьку муху завелася боротьба між ученими природниками. Про її швидкість подав недавно на одних зборах учених своє повідомлення д-р Рой Чепмен Андрес, директор Американського Музею Природничих Наук у Нью-Йорку. Кажучи, що він простудіював справу при допомозі фотографічного апарату, він запевняв своїх слухачів, що ця муха пролітає 400 ярдів на секунду (себто за швидкістю 818 миль на годину).

Сказали йому відразу на те, що це виглядає на неправду, бо, колиб „оленька муха“ летіла за швидкістю 400 ярдів на секунду, а голос при звичайній температурі летить повітрям за швидкістю 1,089 стіп на се-

кунду (або 740 миль на годину), то виходило б з того, що „оленька муха“ летить швидше від свого бренькоту.

Чи це доказ на те, що така швидкість неможлива? Куля, що летить за швидкістю 500 метрів на секунду, теж летить швидше, ніж голос вибуху рушниці, що цю кулю вигнає з дула.

СВАРКА ЗА ШВИДКІСТЬ.

Проти виводів д-ра Андреса виступив інший природник, д-р Ірвінг Ленгмюр, доказуючи йому, що його висновки про швидкість „оленької мухи“ не можуть бути правдиві.

Він закидає неправду, а тільки каже, що вони не можуть бути правдиві, бо противляться добре доказаним правдам. Тому й ці докази д-ра Ленгмюра незвичайно повчальні для способів збирання тверджень у природничих справах.

Каже Ленгмюр, що муха, щоб пролітати за швидкістю 818 миль на годину, мусіла б розвинути в собі силу пів коня, а це для мухи тої величини неможливе.

Далі каже, що така муха зуживала б на кожну секунду поживи півтора разу більше, ніж вона ціла важить, а це теж неможливе.

Далі він каже, що муха, яка летить з такою швидкістю, вдарилася б в повітря з силою 310 фунтів і через те зарисалася б глибоко в м'ясо. Тимчасом „оленька муха“ певно вже не раз ударила об людей, але ще ніколи ні одна з них не зарисалася від удару людини в тіло.

У ЧОМУ СИЛА ЛЮДИНИ.

Не лише щодо швидкості найшвидшої людини виходить у порівнянні з звірями слабкою, але й під іншими огля-

дами.

Не має вона ні зубів, досить сильних, щоб роздирати жертву, ні нігтів, щоб її придержати. І хочби які дужі м'язи вона мала, всетаки де їй хочби до коня, що належить до сильних, але не до найсильніших звірят. Деколи ми бачимо великого силача, що двигне великі тягарі; але чим є такий силач у порівнянні з мурашкою, коли сильний чоловік двигне два рази більший тягар від свого, а мурашка 5 разів більший тягар від себе? Є люди з добрим зором; але чи добрий у них зір, коли його порівняти з зором орла або сокола? Дехто має чуттєве вухо; але чи рівнятися людині з чуттєвою дикою звіриною? Кажуть, що людина витривала до праці; але чи рівнятися їй з ослим, волем, мулом?

Певно, що не можна рівнятися. А всетаки чи не сильніший чоловік від кожного з тих звірят? Чи не двигне він більшого тягару від слона? Чи не побачить він далі від орла? Чи не переходить він з місця на місце швидше від найшвидшої птиці? Чи не потрапить він перенести з місця на місце без умучення найбільшого тягару? І чим він це все робить? Чим жеж іншим, як не при допомозі того органу, що зветься мізком?

КИШЕНЕВІ СЕЙФИ.

Застосування алюмінія, який грає величезну роль у нинішній техніці ат промисловості, постійно збільшується. У продажі вже появились матерії з влєтєними алюмінієвими нитками, які надають матерії незвичайну тривалість і силу. Одяг, вшити з алюмінієвих матеріялів, небагато дорожчі від звичайних.

В Англії почали виробляти алюмінієві кишені, які замикаються при допомозі замку — засува „еклер“. Ці кишені — це справжні сейфи, що їх можна носити при собі. Для кишенівих злодіїв є вони важкою перешкодою і в Англії всі букмахери і перегонові гравці забезпечили себе такими кишеневими сейфами. Також у мягких капелюхах роблять підшевки з алюмінію і таким чином капелюхи зберігають знаменито свою форму. Одночасно алюмінієвий капелюх є свого роду шоломом і хоронить перед ударом.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ШКАГО, ІЛЛ.

Третій День У. Н. Союзу в Шкаго.

Минає зима, а з весною, коли вже природа пробуджується до нового життя, настає й час плянної праці для відділів У. Н. Союзу. Такий плян, який звичайно вироблюється теоретично підчас довгих зимових вечорів, треба тепер зачати переводити практично.

Існуючий у Шкаго окружний комітет відділів У. Н. Союзу плянує влаштувати третій з черги День Українського Народного Союзу в неділю, 17. липня 1938 р., в городі парохії з Норт Сайду на Гігінс Ровд.

Вже тепер ідуть приготування над розробленням відповідної програми з участю молоді. Минулого року такий день відбувся в нас з участю великої маси народу і приніс бажаний матеріальний успіх, що починається до зrealізування завдання окружного комітету: збудування власного дому У. Н. Союзу. Велике число молоді, в якій руках спочивало виведення спортової програми дня, свідчить наглядно про велику популярність найстаршої української установи на американському континенті серед молоді української генерації.

Цього року програма дня буде ще більша і різноманітніша. При комітеті створено окрему референтуру спорту, яка має вийти в контакт із зорганізованими тілами нашої молоді в середній-західній частині, і виробити відповідну спортову програму, яка відповідала б повазі Дня та вимогам нового часу. Того роду підприємства, як Дні Українського Народного Союзу, не можуть зосереджуватися тільки коло „буфету“. Це вже мусить перейти до минувшини, бо хоч нам потрібний матеріальний успіх, то ще більше потрібне те, щоб Дні Українського Народного Союзу скріплювали українську ідею в Америці та причинялися до побільшення рядів У. Н. Союзу молодими людьми з новими думками.

Дні Українського Народного Союзу мають загальноукраїнську вартість лише тоді, коли крім удакої програми свята і матеріального успіху побільшаться ряди Союзу. Настав час, коли треба про це говорити відверто.

ПОЗІР!

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ СТЕЙТУ НЬО ДЖЕРЗІ І ОКРУЖНА УПРАВА

ОДВУ СТЕЙТУ Н. ДЖ., СКЛИКУЮТЬ

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ

ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ

ЦІЛОГО СТЕЙТУ НЬО ДЖЕРЗІ В НЕДІЛЮ, 20. БЕРЕЗНЯ (March) 1938

В ГАЛІ SLOVAK HALL, 358 MORRIS AVENUE, NEWARK, N. J.

БРАТИ SPRINGFIELD AVE. BUS

ПОЧАТОК точно в 2-гій годині пополудні.

Бесідники: гр. Д. Галич, гр. В. Душник, о. д-р В. Клодницький, проп. А. Куман і гр. Т. Рудий.

Український Народ! Вічевий дзвін бе на тривогу і кличе Вас всіх прибути масово на це віче, щоб заперестувати перед світом проти всіх окупантів українських земель. В тім місяці 1923 р. Рада Амбасадорів признала безправно Західню Україну Польщі, котра до нині жорстоко виконує мандат насильства над українським народом. З України під московсько-червоним терором приходять трівожні вісті як також і зпід інших займанщин. Тому в цей день приходять всі, щоб заманіфестувати свою силу та заперестувати, що ми ніколи не зречемося своїх прав до Самостійної України.

ВСТУП ВІЛЬНИЙ.

Свідомішого нашого жіноцтва в Америці, надіється, що нью-йорська громада виявить свою присутність на концерті, що й свою прихильність до тої праці, яку ця організація веде в користь наших політичних в'язнів.

Марія Демидчук.

„ЩУР ФАРАОНІВ“.

До найцікавіших тварин світу належить гризун з родини щурів, що живе в Єгипті, т. зв. іхневмон, якого звуть „щуром фараонів“. Старинні єгиптяни вважали його за святу тварину, тому, що він зважується на боротьбу з багато більшим від себе крокодилем.

За описами грецького історика Геродота, єгиптяни хоронили здохлих чи забитих іхневмонів з великою парадом. Іхтіла балсамували і складали в осібних гробах.

Іхневмон є завзятим ворогом крокодила. Спосіб, яким він убиває цього великого гада, є такий незвичайний, що довго вважали оповідання про це фантастичною казкою. Щойно досліді визначних англійських природників потвердили описи, що дійшли до нас іще з давніх віків. Крокодилі, що залюбки вилежуються в гарячих прибережних пісках Нілю, сплять з отвертою пащею. Іхневмон, доглянувши сплячого крокодила, одним скоком впадає до його пащі і далі до горла, прокусую там великі кровоносні судини коло самого серця і відстається знов назад тою самою дорогою. Очевидно, крокодил зараз здає.

Крім того це завзяте звіря

ніщити загребані в піску яля

крокодилів та ідовитих вужів.

Тому в Єгипті і надільських

краях називають його мешкан-

ці „добродієм людей“.

Заходом Укр. Червоного Хреста О.Д.В.У. відсвяткує Нью-Йорк і околиця, в НЕДІЛЮ, ДНЯ 20-го БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1938 РОКУ.

14-ТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ ОЛЬГИ З ЛЕВИЦЬКИХ БАСАРАБ ЖАЛІБНИМ КОНЦЕРТОМ

у STUYVESANT HIGH SCHOOL, 15th Street, near 1st Avenue, New York City. Початок в 7. год. веч.

Програма добірна. Хор під управою п. Т. Онуфріа. Оркестра Гайворонського. Святочна промова д-р Лука Мишуга. — Вступ за добровільними датками.

ТРОЙ, Н. Й. Старинним ХОРУ при Церкві св. Николая відбудеться

ПОМИНАЛЬНИЙ КОНЦЕРТ

В ЧЕШЬ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА В НЕДІЛЮ, 20. БЕРЕЗНЯ (March) 1938 р., в Українській Салі, 391 Second Street, Troy, N. Y. Початок в 8. год. вечором. — Вступ 35 ц., для дітей 10 ц.

НОВИНА! В ПІТСБУРГІНІ І ОКОЛИЦІ! НОВИНА! ЗЛУЧЕНІ ХОРИ АРНОЛД, ЕМБРИДЖ І ПІТСБУРГ, ПА. під управою славного диригента всч. о. ГР. ПАВЛОВСЬКОГО та оркестри п. Мирослава Желехівського

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

В ЧЕШЬ ТАРАСА ГР. ШЕВЧЕНКА В НЕДІЛЮ, ДНЯ 20-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1938 РОКУ В ЛИТОВСЬКІЙ САЛІ, 1721 JANE ST. S. S., PITTSBURGH, PENNA. Початок 2:30 пополудні.

Вельмишановні Громадяни цілої Півдубурщини! Просимо прибути численно, щоб звеличати Свято Батька Тараса, немирующего Пророка нашої Нації. Програма буде різноманітна. Хори злучено будуть виконувати різні композиції під управою всч. о. Павловського. Також кожний з осіб відспіває по кілька пісень. Баритонові солі всч. о. Е. Королішина і п. М. Желехівського, піаніво солі панночок Е. Королішини і гр. Желехівської. Вступне слово виголосить п. В. Шабатура, скарбник Укр. Нар. Поміч. Реферат виголосить всч. о. Е. Королішини. На павзах буде пригравати оркестра під управою п. М. Желехівського. По концерті СПІЛНА ВЕЧЕРЯ в церковній салі. Приходьте численно, а не пожалуйте, бо програма буде дійсно чудова, якої Півдубурщина ще не чула! Це перший раз є нагода почути нових сил, як всч. о.о. Павловського і Королішина. Приходьте численно, а не пожалуйте, за що ручить — Комітет Свята.

СУБОТА, 19. БЕРЕЗНЯ 1938 В годині 7:30 ввечір

АРТИСТИЧНИЙ КРУЖОК при Українській Клубі св. Володимира в Нью-Йорку, під дирекцією п. Осипа Р. Іванова, відіграє комедію на 3 акти

АМЕРИКАНКА

в Парохіальній Галі, 334 E. 14th St., NEW YORK CITY. Вступ 40 ц.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ДЛЯ ВСІХ ЧЛЕНІВ У. Н. С. І НЕ ЧЛЕНІВ-МОЛОДІ З РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Заходом відділів 226 і 343 У. Н. Союзу відбудуться

ДУЖЕ ВАЖНІ ЗБОРИ В ПОНЕДІЛОК, ДНЯ 21-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1938 РОКУ В ЦЕРКОВНІ ГАЛІ, 303 HUDSON AVE.

На тих зборах промовлятиме редактор „UKRAINIAN WEEKLY“, п. Степан Шумейко. Тому, що вияснення, котрі подасть редактор Степан Шумейко будуть відноситися до всіх тих, що дорожать добром і розвитком У. Н. С. та української імміграції, проситиме рочестерську молоді, а також і старших громадян прибути на ці збори. Збори розпочнуться в год. 8-мій вечором.

Іван Сидор, секретар від. 226.

собі, що такі вивідаються, де вона поділася.

— І ви віднайшли Кларису? — перебив Гамерсон. Інші також були дуже цікаві, як скінчилася ця моя пригода.

— Ні, — відповів Сент Рок. — Та вікніці із старих церковних книг в Ам'єні довідався я, що справді давно жив при Рі д'Еспаньоль маркіз Д'Утріль із родиною і дочкою. На жаль — тому сто літ. Із старих плянів міста довідався я вікніці, що біля каналу була невеличка віля. Тепер ця вулиця зветься Рі де Ман. Як я в день прийшов там, зараз пізнав опустілу стару вілю. Ні сліду людського життя. Сусіди впевняли мене, що наскільки вони претягують собі, ніхто не журився тим домом.

— Оце й уся несамоविта пригода, — закінчив Сент Рок. — Він жартує собі з нас! — заперімітив Солівен. — Чи ти віриш йому?

— Це справді виглядає на неправдоподібну історію. Та Сент Рок оповів вам правду, — озвався з другого кінця Моріс. — Я свідок. Лише він не розповів вам цієї пригоди, — до кінця. Однак він ніколи й не розповів би вам другої частини цієї пригоди, тому я розповів вам її. Еміль бачив пізніше Кларису й маркіза. Та

ви не пригадайте йому того й не натякайте, що ви це знаєте. А саме друга частина цієї пригоди відігралася пів року пізніше в військовому суді в Парижі. Там відбувався процес за шпигуство проти пані Діваль. А саме в Орлеані один старшина розвідного відділу не так дуже легкодушно пішов на вечеринку одного маркіза. Може дочка того маркіза Клариса або, радше мадам Діваль не подобалася йому. Як там не було, той старшина викрив рафінований підступ і не дав собі викрасти із свого мешкання військовий пляний так, як Еміль. За той час, як він захоплювався Кларисою, Сент Рок дав був тоді обманути себе. Він навіть не заперімітив, що віля умебльована лише провізорично. Лише цій обставині, що Сент Рок був іще некараний і нічого йому не могли закинути, завдячував, що увільнили його від закиду співучасті у шпигунстві. Трагічне було тільки те, що Клариса та її спільники переплачували свій підступ життям. Іх розстріляли.

Тут скінчилася і друга частина неправдоподібної пригоди, саме як Сент Рок вернувся з хати з папіросками, а Моріс звернув бесіду на іншу тему.

Найбільша статуя у світі ц естатуя богинь у Такасамі. На руках тієї статуї можуть стояти два-цять людей.

Головка шпильки важить приблизно 10 міліграмів.

Фільмовим апаратом найновішої системи, який робить тисячу знімків на секунду, ствердили, що джміль підчас лету рушає крильцями 75 разів на секунду.

ХОЧЕТЕ ВИСЛАТИ ВЕЛИКОДНІ ЖЕЛАННЯ? ЗАМОВТЕ СОБІ ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ, ВИКОНАНІ В УКРАЇНСЬКОМУ СТИЛІ:

НОВІ КАРТКИ з українськими краєвидами, народними писанками, вишивками, тощо. 1 штука 5 ц.

КНИЖКОВІ з віршем: 1 штука 5 ц., 6 штук 25 ц.

КНИЖКОВІ з віршем (красної якості): 1 штука 10 ц., 12 штук за \$1.00

КАРТКИ ДЛЯ ДІТЕЙ (зозайчиками, крашанками, тощо): 1 штука 3 ц., 4 штуки 10 ц.

ЖЕЛЯТИНОВІ (зозаятками, крашанками, тощо): 1 штука 5 ц., 6 штук 25 ц.

Замовлення шліть на адресу: „СВОБОДА“, 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.

УВАГА! СОНОЕС, Н. У., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДАМИ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКОВНОЇ ГРОМАДИ СВ. ПЕТРА І ПАВЛА,
в злучі з товариствами, братами, сестрицтвами
і молодечими організаціями, відбудеться

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 20-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1938 РОКУ
СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

в пам'ять 77-літніх роковин смерті
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
В КЛУБОВИЙ ГАЛІ В УКРАЇНСЬКІМ ПАРКУ В СОНОЕС.
Початок точно 7:30 вечором. — Вступ вільний.

В програму концерту входять: вступне слово; реферат, який виступить г-н Ю. Юрчук, в.п. пан ПІЗНАК, адвокат; хоріві продукції місцевого церковного хору під управлінням учителя Стефана Цімікуди; солі; дуети і декламції.

Всіх українців як з Соноес, Н. У., так і з околиці запрошує до активної участі — Комітет.

ПОЗІР! РОЧЕСТЕР, Н. Й. ПОЗІР!

ТОВАРИСТВО ЗАПОРІЗЬКА СІЧ, ВІД. 367 У. Н. С.
буде обходити

В СУБОТУ, ДНЯ 3-ГО ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER) 1938 РОКУ
25-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ
СВОГО ЗАСНОВАННЯ.

Тож просить всі Братства й Товариства, щоб на той день стрималися з усіма підприємствами й закладами.

Згорі дякуємо! — Комітет.

УВАГА! НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ ТОВ. ІМ. ІВАНА ФРАНКА В НЮАРКУ, Н. ДЖ.
відіграється ново написана драма в 5-х діях

"ЧЕРВОНІЙ ЗНАК"
В СУБОТУ, ДНЯ 19-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1938 РОКУ
В УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ,
NEWARK, N. J.
57-59 BEACON STREET,
Початок в годині 7:30 вечір. — Вступ 40 центів.

Шановні Громадяни! Драму під назвою "Червоний знак" зладив Т. Рудий з історії козацьких часів. Прошу прийти, а побачити, як пани панували, які кривди мусів терпіти мужик і яку науку дали козаки панам за їх панування.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО.

З ювілею на вільнолюбну боротьбу.
Дня 5-го лютого 1938 р. наші чесні громадяни Анна й Василь Мишук обходили 25-літню річницю свого щасливого подружжя. Цю заставу влаштувала своїм родичам їх старша дочка Марія до своєї приятелькою К. Волянською та К. По-

Даром ЗІЛЛЯ
МІЛЕРТОН LAXATIVE

Мілертон є приємний і легкий до зажиття.
Мілертон дає найкращі успіхи, коли його вживається тільки в кожен день, а тоді закінчується його або зараз перед нічним сном, або по встановленню раціону. Мілертон не виробляє привички.

ОДНА ВЕЛИКА КОРОБКА \$1.00
вистане майже на цілий місяць.

Спеціальна оферта читачам "Свободи":

- [] \$1.00 за одну коробку Мілертону
- [] \$1.50 за дві коробки Мілертону
- [] \$2.00 за три коробки Мілертону

Питайте за зільям Мілертон у вашій сусідній аптеці, а як там його не мають, то пишіть до: J. S. MILLER, Inc., Dept. U., P. O. Box 628, Newark, N. J.

Станувши над чорним отвором, Огді приказав: "Сходи вниз". Джейн знала, що не може сперечатися, а всетаки вона хвилюю постійно, заки перемогла свій страх. Вона вгадала, чи краще згинуть ось тут, чи сходити вниз. Вона не сподівалася в тій ямі нічого доброго. Та всетаки рішлася зійти вниз і відложити боротьбу на смерть і життя до останнього моменту.

ПАСЕРІК, Н. ДЖ.
Коліда 18-го відділу ОДВУ.

Колідавали члени: Іван Лодін, Олек. Березівський, Мих. Філь, Анд. Дудейко, І. Тибін, Іван Доліський, Іван Ладичка. Зложили: І. Роздзя-бик \$3; по \$2: Мих. Табачук, О. В. Дікін, Ол. Боднарчук; по \$1: М. Філь, І. Лодін, І. Ладичка, Н. Рад-лак, М. Попович, Г. Гиковський, А. Шербак, М. Ховзун, Д. Фенкашич, Г. Воляр, М. Кулда, Т. Ляків, А. Мулик, П. Відович, Л. Кіча, М. Кості, І. Гриншук, Т. Скоробогатий, Д. Му-лик, Т. Звірко, М. Кіс, І. Завада, П. Сороковський, С. Швец, С. Валич, І. Лех, В. Вохницький, О. Березівський, В. Сметана, П. Семішан, Н.Н. Р. Сорока 75 ц.; по 50 ц.: П. Давидович, О. Барварич, М. Сетух, А. Ференц, І. Даліський, З. Не-ник, П. Савчук, І. Тибін, Н. Дани-лев, П. Сушириба, А. Ткачук, І. Ку-цак, І. Цапковський, Е. Гунга, І. Гавриліш, Б. Гринчак, П. Красницький, М. Кмит, Г. Яценяк, А. Терп-ко, І. Зіза, Л. Гаєвич, М. Кали-няк, Т. Прусевич, Г. Яськів, А. Лу-цько, М. Леат; Д. Пастернак 25 ц. Разом \$54.50.

ДУРЕМВІЛ, Н. Й.
На народні цілі.

З нагоди Різдва місцеві громадяни зложили на народні цілі по \$1: І. Вандровський, П. Крохмалюк, Л. Харітон, Я. Цимайло, Ю. Тіач, І. Со-хан, С. Вандровський, В. Чайков-ський, З. Палівода, Р. Цимайло, М. Харітон; по 50 ц.: М. Сичук, М. Крох-малюк; Л. Вандровська 25 ц. Разом \$12.25. Гроші виставлено через Об'єднання з призначенням \$6 на Різд-во Школу і \$6.25 на інвалідів.

Теодор Харітон.

УВАГА! РОМ, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ
в пам'ять 77 роковин смерті Т. Г. ШЕВЧЕНКА
ВЛАШТУВУЄ УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В РОМ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 20-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1938 РОКУ
В САЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ.

РАНО в год. 11. СЛ. БОЖА, в місцевій церкві. По Св. Божій ПАНА-ХИДА по Т. Г. Шевченкові! Богослуження і Панахиду відправити о. Ку-шіль. Богослуження й Панахиду співачи хор "Сурма", під управлінням дир. М. Запелюка. Члени залогових організацій У. Н. С., У. Р. С. й У. Н. П. беруть участь в Панахиді святочно з прапорами.

ВЕЧОРОМ у год. 8. починається Концертна Програма. Програма до-бріра до свята. Виступає мішаний хор "Сурма" й жіночий хор та місцева Рідна Школа. Святочну промову в українській мові виступить д-р Воло-димир Левинський.

Українці і українки з Ром і околиці! Прибудьте всі на таке важне для нас українців свято. Тим доведемо, що ми гідно візьмемо відповідаль-ність наших праціників життя слова. Святочний комітет має честь запросити й усіх громадян: Ютику, Геркімер, Літа Фолест-Сиракоуз. Рівнож всіх доколических фермерів. — Святочний Комітет.

УВАГА! ЙОНГСТАВН, ОГАЙО, І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

РЯД ВІДЧИТІВ
на тему
ЗМАГАННЯ УКРАЇНЦІВ ДО ДЕРЖАВНОЇ САМОСТІЙНОСТІ
в минулому і теперішньому
виступить о. СТЕПАН МУСІЙЧУК

в салі при укр. прав. громад. Russell-Belle-Vista, Youngstown, Ohio.
Перший відчит буде в неділю, 20. березня (MARCH) 1938,
точно в годині 6 вечір. Наступні в наступні неділі великого посту.
Проститься всіх інтересованих українців, що не годяться на порожню окупацию України, прийти і послухати відчитів. По відчиті запити і дис-кусії. — Вступ вільний для всіх.

ПОВІДОМЛЕННЯ.
ОТСИМ ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ, ЩО ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ
СТЕЙТОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ СТЕЙТУ КОНЕКТИКУТ

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 17-ГО ЛІПНЯ (JULY) 1938 РОКУ
В НЮ ГЕЙВЕН, КОНН., А ДРУГИЙ
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 28-ГО СЕРПНЯ (AUGUST) 1938 РОКУ
В СТЕМФОРД, КОНН.

Дякую просить всі українські громади здержатися в згадані дні від всяких підприємств та взяти участь в Укр. Днях. Рівнож подіємо до відома, що ЮВІЛЕЙ ПРОСВІТИ відбудеться в двох частих нашого стейту: один в Сатпорт, Конн., а другий в Ню Британ, Конн. Дату про-голоситься пізніше.

ЕКЗЕКУТИВА СТ. ОРГ.: О. Мерещак, гол.; А. Малітчук, секр.

Тимчасом Тарзан, не зра-джуючи свого імені, допиту-вав Сборов. Сборов розказав усе, як вони розбилися з літа-ком, хто був серед товариства, вичислив усіх по назвищах. Але коли прийшлося говорити про дугогубство його жінки, то він уже почав брехати і по-чав спихати всю вину на Брав-на. Вкінці з удаваним плачем розказав, як вони його поки-нули самого в нетрах.

ЧЕСТЕР, ПА.
Коліда 51-го відділу ОДВУ та 18-го відділу УЧХ ОДВУ.

Колідавали члени й члени обох відділів: Зажохилі: Н. Рубаш \$2; по \$1: Н. Бакілев, П. Броневський, Н. Броневський, К. Броневський, І. Олі-йник, М. Кручак, Т. Сорока, С. Бар-тин, І. Весолювський, Г. Перчак, О. О. Мишич, М. Пастушок, Г. Мат-ківський, А. Хадай, Т. Каспер, П. Гітвак, К. Тершак; А. Фелоров 75 ц.; Т. Лушич 55 ц.; по 50 ц.: Т. Ку-чабська, Р. Бригілаєвич, Т. Урбан, Е. Лушицька, С. Миштурак, С. Ко-вал, І. Гачак, І. Гачак, К. Бовк, І. Пастернак, Г. Забітко, М. Беєв, О. Чавача, К. Бовк, А. Козак, М. Тер-шавський, І. Лучак, І. Шурігала, К. Боловняк, П. Пешох, І. Даниль, І. Стейч, Т. Крик, П. Пашура, Н. Шига, П. Василь, В. Стецук, Т. Пастернак, І. Заціч, К. Кацюбан, Н. Коваль, Р. Махук, І. Михайлівч, М. Весолювський, Л. Благітка, М. Тимань, Г. Стейч, Ф. Коцюбан 40 ц.; по 25 ц.: Р. Йорський, С. Ве-рещак, А. Судол, О. Гапій, К. Проць, Р. Фідак, А. Лебішак, Г. Мисичин, Н.Н. Разом, закладовано та пере-слано до центральної управи ОДВУ \$41.45.

ПІТСБУРГ, ПА.

На зборах "Ліги Визволення У-країни", що відбулися 10-го жовтня 1937 р., на заклики підписаної при-сутні зложили на визвольну бороть-бу по \$1: о. І. Сеньчук, о. І. Ко-дан, М. Малевич, В. Онпшич, М. Майнути, М. Хаїдога, А. Галабін, Р. Левинський, А. Уск, А. Дік, А. Гось, І. Милановський, М. Палак, Д. Андрусини, І. Андрусини, Д. Скрабут, М. Скрабут, М. Шнер; по

УВАГА! РОМ, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ
в пам'ять 77 роковин смерті Т. Г. ШЕВЧЕНКА
ВЛАШТУВУЄ УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В РОМ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 20-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1938 РОКУ
В САЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ.

РАНО в год. 11. СЛ. БОЖА, в місцевій церкві. По Св. Божій ПАНА-ХИДА по Т. Г. Шевченкові! Богослуження і Панахиду відправити о. Ку-шіль. Богослуження й Панахиду співачи хор "Сурма", під управлінням дир. М. Запелюка. Члени залогових організацій У. Н. С., У. Р. С. й У. Н. П. беруть участь в Панахиді святочно з прапорами.

ВЕЧОРОМ у год. 8. починається Концертна Програма. Програма до-бріра до свята. Виступає мішаний хор "Сурма" й жіночий хор та місцева Рідна Школа. Святочну промову в українській мові виступить д-р Воло-димир Левинський.

Українці і українки з Ром і околиці! Прибудьте всі на таке важне для нас українців свято. Тим доведемо, що ми гідно візьмемо відповідаль-ність наших праціників життя слова. Святочний комітет має честь запросити й усіх громадян: Ютику, Геркімер, Літа Фолест-Сиракоуз. Рівнож всіх доколических фермерів. — Святочний Комітет.

УВАГА! ЙОНГСТАВН, ОГАЙО, І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

РЯД ВІДЧИТІВ
на тему
ЗМАГАННЯ УКРАЇНЦІВ ДО ДЕРЖАВНОЇ САМОСТІЙНОСТІ
в минулому і теперішньому
виступить о. СТЕПАН МУСІЙЧУК

в салі при укр. прав. громад. Russell-Belle-Vista, Youngstown, Ohio.
Перший відчит буде в неділю, 20. березня (MARCH) 1938,
точно в годині 6 вечір. Наступні в наступні неділі великого посту.
Проститься всіх інтересованих українців, що не годяться на порожню окупацию України, прийти і послухати відчитів. По відчиті запити і дис-кусії. — Вступ вільний для всіх.

ПОВІДОМЛЕННЯ.
ОТСИМ ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ, ЩО ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ
СТЕЙТОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ СТЕЙТУ КОНЕКТИКУТ

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 17-ГО ЛІПНЯ (JULY) 1938 РОКУ
В НЮ ГЕЙВЕН, КОНН., А ДРУГИЙ
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 28-ГО СЕРПНЯ (AUGUST) 1938 РОКУ
В СТЕМФОРД, КОНН.

Дякую просить всі українські громади здержатися в згадані дні від всяких підприємств та взяти участь в Укр. Днях. Рівнож подіємо до відома, що ЮВІЛЕЙ ПРОСВІТИ відбудеться в двох частих нашого стейту: один в Сатпорт, Конн., а другий в Ню Британ, Конн. Дату про-голоситься пізніше.

ЕКЗЕКУТИВА СТ. ОРГ.: О. Мерещак, гол.; А. Малітчук, секр.

„А чому ж він замордував твою жінку?" — запитав Тар-зан. „Та бо вона не мала досить сил, щоб іти разом з нами, а я не хотів її самої покидати. А що Бравнові було потрібно чоловіків для більшої сили в боротьбі з нетрами, то він за-мордував жінку, щоб тим мене змусити іти разом з ними", відповів Сборов. Це не подо-балось Тарзанові, бо він ба-чив, що його слова не схо-дяться.

У середу, 16. березня 1938, відійшла на вічний спочинок
МАРІЯ ШТОГРИН,
лишаючи опечалену родину; мужа Івана і двох синів: Володимира й Степана.

Похорон відбудеться в понеділок, 21. бе-резня 1938, в 9. годині рано, з дому жалоби,
429 Wilden Place, South Orange, New Jersey.
Земля їй Пером!
Вічна Память!
МУЖІ СИНІ.

ГАРТФОРД, КОНН.
3 забави.

В часі Різдвих Свят громадяни М. К. Ярошевичі гарно поділилися проскурою за своїми дітьми й при-ятелями, а також не забули за по-жогення в край і зложили кожда на визвольну боротьбу. Жертвували: І. Жук \$1.50; по \$1: А. Рордан, П. Прелімірський, П. Солецька; по 50 ц.: К. Ярошевич, В. Ярошевич, М. Ярошевич, С. Ярошевич, П. Яроше-вич, І. Ярошевич, П. Бовк, В. Стр-по, А. Пашук. Разом \$9.

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО.
На визвольну боротьбу.

Громадяни Марія й Петро Керки справляли гостину своїм дітям та згінці, гом. Костельникам. На цю забаву збиралося багато гостей, які при цій нагоді не забули за край і на поклик п. Р. Керки, молодого, рожденного тут українця, збра-ли на визвольну боротьбу \$14.25. Збіркові записав Н. Стран. Жертву-вали: Р. Керки \$2; по \$1: Н. і Анаст. Стран, Р. і Кат. Жеруш, гом. Костельники, П. Керки, П. Керки (стар.), Паранкевич, Р. Слон-чек, Біл. Чодний, С. Капаль, Р. Тіней і Б. Касч, Ф. Гнат, Р. Пурда, В. Керки, Софія Слончек по 25 ц.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410

Урадові години: рано від 10 до 12, вечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

ЖИТТЯ ПОЧИНАЄТЬСЯ З ЛІТ 40.
Мужчинам, що стратили силу, лік St. Leon's No. 1, за \$3. Жінкам, пригно-бленим, лік додасть вам енергії, \$1. Жінки вразі здержання, спізнення або болях місячного періоду, горю-шини \$2. Без рішучості, якого ліку ви потребу-єте, ми вам зробимо. Кожний наш лік гаран-тований. Належитість прислати поштовим пере-казом: пересилку ми самі оплачуємо. Писати до нас з пов-ним довірям: на відповідь залучити марку. Адресувати так: S-ST. LEONS INSTITUTE, 309 — 5th Ave., New York City.

Д-Р З. М. АЛТУРЕ
ВІДЕНСЬКИЙ ЛІКАР.
СПЕЦІАЛІСТ ВІД ЖІНОЧИХ НЕДУГ.
Ординує в своїй інституті при 167 NEW YORK AVENUE, BROOKLYN, N. Y.
Сірачів й Навгайм купів в ре-натичних недухах. Дієтеричні й інші електричні лікування.
ОПЛАТА УМІРКОВАНА.
Telephone: President 4-4927

Д-Р З. М. АЛТУРЕ
ВІДЕНСЬКИЙ ЛІКАР.
СПЕЦІАЛІСТ ВІД ЖІНОЧИХ НЕДУГ.
Ординує в своїй інституті при 167 NEW YORK AVENUE, BROOKLYN, N. Y.
Сірачів й Навгайм купів в ре-натичних недухах. Дієтеричні й інші електричні лікування.
ОПЛАТА УМІРКОВАНА.
Telephone: President 4-4927

КУНАРД ГВАЙТ СТАР
ОГОЛОШУЄ ДВІ СПЕЦІАЛЬНІ
ВЕЛИКОДНІ ПРОГУЛКИ.
Пасажири прибудуть домів
начас на свята.

Щоб уможливити вам вико-нувати звичай і традиції свого рідного краю, Кунард Гвайт Стар знову плянує цього року дві спеціальні Великодні Прогулки. Перша віде з Ню Йорку кораблем Аквітанія дня 26. березня, а друга, найнові-ший над-лінійовцем КВІН МЕРІ, дня 6. квітня.

Пасажири можуть виїхати або 26. березня або 6. квітня та приїхати начас, щоб узяти участь у святих процесіях і відправах Великого Тижня.

Багато людей дожидає цієї подорожі як нагоди відновити свої звязки з традицією, ко-тру вони зрвали, коли вони покинули свій рідний край. Цього роду річей не можна ніколи забути. Вони є трива-льними звязками з милим домом дитячих літ.

Ті, що виїдуть у котрійсь з тих двох прогулок, будуть вдома начас, щоб узяти участь у приготуваннях до Евха-ристичного Конгресу.

АКВІТАНІЯ, великий, 45,647-тоновий лінійний корабель, зв'язний зо знаменитою кухні й з вигідної, домашньої атмо-сфери. Пасажири Третьої Кля-си дістають даром вино до їжі. Каюти й публічні кімна-ти є великі, добре влаштова-ні й бездоганно чисті. Обслу-га відома з чемного й поміч-ного обходження з пасажира-ми.

КВІН МЕРІ, найновіший транс-атлантийський лінійний корабель, є останнім словом модернізму. Славиться найо-вішим влаштуванням в усіх каютах. Простори публічні кімнати удекоровані на модер-ний спосіб. Має елеватори для пасажирів у Третій Клясі так, що пасажири не потребу-ють спинатися по сходах, як хочуть дістатися на вищий поклад.

ЖАХЛИВЕ ДУГОГУБСТВО І САМОГУБСТВО В ЕДМОН-ТОНІ.

Мясар Самуїл Шульц, 41-літ-ній російський жид, що прибув до Едмонтону перед 15 роками зо Злучених Держав, поповнив уночі самогубство, затруїв-шись у своїм гараждж моно-ксидовим газом. Перед попов-ненням самогубства Шульц великим різницьким ножем зрі-зав свою жінку Розу та 11-літнього синка й 6-літню до-нечку. Жахливе дугогубство і самогубство відкрила допер-ва на другий день пополудні теща Шульца. Шульц, що ми-нулої осени продав свою крам-ницю з м'ясарськими виробами й був без заняття, був хорий і поповнив свій жахливий учи-нок мабуть у приступі бже-вілля.

PAIN EXPELLER
М'язні болі, спричинені
напруженням, волістю і
працею — скоро минають.
Купіть флашку ще сьогодні.
В розділах 35c. і 70c.
LINIMENT

С. В. ГОЛІНСЬКИЙ регістра-
ний архітект.
Радить і робить поміри у будо-вах домів, приватних чи народних,
церков, публічних галі. Пишіть:
S. W. GOLINSKI, 420 Grove St.,
Irvington, Newark, N. J.
Телефонуйте: Essex 3-5166.

ОФЕРТА № 5. (Ліше на
цей місяць).
Сказав вчений: „Коли буде Кобзар
Шевченка в хаті кожного українця
— Україна буде вільна". Кобзар і
Твори Шевченка в 3 томах, тепер
ціна лише \$1.00
Купіть для себе і свого знайомого.
Замовлення посилайте: "SURMA"
317 East 14th Street, New York, N. Y.

МИРОН ЛИТВИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без рішучості, як далеко поза
Нюарком. Вразі потреби теле-
фонуйте до нас. Обслуга шпра
і чесна. — Офіс:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.,
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНІМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ
В BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel. Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Ludlow 4-2568.

ІВАН БУНЬКО
Новий Український Удєртейкер
заряджує погребями по ціні так
низькій, як \$150. Обслуга
найкраща.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th St., NEW YORK CITY.
Dignified Funerals as low as \$150.
Telephone: Orchard 4-8088